[redacted]

1893 80 pokib 1973 Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
(201) 434-0807
УНСоюзу: (212) 227-5250
Тел. з Ню Йорку:
(212) BArcly 7-4125
УНСоюзу: (212) 227-5250

РІК LXXXI. Ч. 2. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 3-го СІЧНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JANUARY 3, 1974 No. 2. VOL. LXXXI.

ВІДБУВСЯ СОБОР УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

Енкарнасіон, Параґвай (А.М.) — В днях від 7-го до 9-го грудня 1973 р. відбувся тут Собор Української Православної Церкви Південної Америки. В соборі взяли участь Архиєпископ Марко, Архиєпископ Іов і 40 делегатів з Арґентини, Бразилії, Параґваю і Венесуелі. Собор заслухав і прийняв статут, який базується на статуті Української Православної Церкви в ЗСА та цілий ряд резолюцій в одній з яких гостро протестується проти переслідування інтелектуалістів та культурних діячів в Україні.

НАРОДНИЙ ФОНД УККА ДОБІГАЄ ДО СВОГО УСПІШНОГО ЗАВЕРШЕННЯ; ЩОБ ДОСЯГНУТИ МЕТУ — ПОТРІБНО ЩЕ ТІЛЬКИ $12,000

Ню Йорк. — З канцелярії Українського Конґресового Комітету інформують, що ще при відносно малому зусиллі минулий вже 1973-ій рік можна б було зарахувати до найбільш успішних у збірці Українського Народного Фонду: потрібно ще тільки 12.000 долярів, щоб досягнути 100-тисячну мету. Тому, що рахунки і розрахунки цього фонду за 1973-ій рік будуть замкнені у вівторок, 8-го січня 1974, існують всі вигляди на те, що ця мета буде досягнена, якщо тільки поодинокі громади і громадяни поспішать з пересилкою зібраних уже датків та доповнять їх додатковими пожертвами. Згідно з підрахунками в останньому дні минулого 1973-го року, 31-го грудня, вплини до каси УККА виносили: Український Народний Фонд — $ 89,306; фонд СКВУ — $ 20,692; Фонд Оборони Людських Прав — $ 8,998; спеціяльний фонд на покриття оголошення в „Н. И. Таймсі" — $ 3,020. З уваги на те, що мету самого УНФонду було встановлено на 100.000 дол., а досі одержано $ 89,306, отже для досягнення 100-тисячної мети потрібно ще бодай 12,000 долярів. В цих останніх днях перед замкненням рахунків очікується ще додаткових вплинів з таких громад, як Філядельфія, Ню Йорк, Детройт, Мілвокі, Лорейн, Геммонд, Вашинґтон та інші, як також вплинів від поодиноких платників Національного Датку і якщо вони поспішать з доповненням зібраних фондів та їх пересилкою до 8-го січня, Громада матиме сатисфакцію, що вона в цьому відношенні, у збірці Народного Фонду, вповні виконала свій обов'язок.

У 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС 1973 РОКУ

ДО КІНЦЯ ЛИСТОПАДА ПРИЄДНАНО	3,770
ВПРОДОВЖ ГРУДНЯ ПРИЄДНАНО НОВИХ ЧЛЕНІВ	896
РАЗОМ У 1973 РОЦІ НОВИХ ЧЛЕНІВ	4,666

Впродовж грудня надіслали до Головної Канцелярії по 3 і більше аплікацій нових членів наступні організатори і секретарі Відділів:

Андрій Іванюк (В. 106 і 118) — 28 аплікацій нових членів, Квітка Стецюк (В. 25) — 26, Анна Гарас (В. 47) — 24, Василь Колодій (В. 191) — 24, Петро Дяків (В. 412 і 427) — 22, Іван Одежинський (В. 32, 45, 153, 216 і 424) — 21, Гелен Олек (В. 22) — 20, Іван Книгницький (В. 430) — 20, Карло Кобіто (В. 121) — 19, д-р Василь Палідвор (В. 204) — 18, Михайло Ольшанський (В. 51) — 15, Богдан Дейчаківський (В. 233) — 15, Анна Гнатюк (В. 37) — 13, Іван Петрунцьо (В. 78) — 13, Іван Тарнавський (В. 150) — 13, д-р Атанас Слюсарчук (В. 174) — 13, Дарія Манило (В. 474) — 13, Андрій Кушнір (В. 83) — 12, Марія Душник (В. 293) — 11, Андронік Копистянський (В. 327) — 11, Микола Тимків (В. 430) — 11, Петро Сильчак (В. 257) — 10, Емануїл Притула (В. 337) — 10, Катерина Онуфрик (В. 416) — 10, Михайло Малинівський (В. 437) — 10, д-р Микола Шпитко (В. 489) — 10 Іван Малко (В. 320) — 9, мґр Іван Гаврилюк (В. 360) — 9, Марія Юзик (В. 492) — 9, Іван Пригода (В. 200 і 361) — 9, Роман Татарський (В. 94) — 8, Іван Лаба (В. 177) — 8, Омелян Твардовський (В. 214) — 8, Марія Ковальчук (В. 36) — 7, Михаїл Семків (В. 379) — 7, Стефанія Лісович (В. 395) — 7, Микола Москаль (В. 16) — 6, Степан Івасечко (В. 48) — 6, Адам Ціздин (В. 55) — 6, Петро Бабич (В. 115) — 6, Глльорія Пащин (В. 125) — 6, Марія Гаравус (В. 127) — 6, Михайло Фединишин (В. 155) — 6, Степан Глоговський (В. 346) — 6, Олександра Дольницька (В. 434) — 6, Михайло Отрок (В. 14) — 5, Ярослав Билень (В. 17) — 5, інж. Лев Блонарович (В. 34) — 5, Богдан Вовчик (В. 35) — 5, Михайло Савків (В. 57) — 5, Григорій Корбяк (В. 146) — 5, інж. Омелян Граб (В. 209) — 5, Михайло Волошин (В. 281) — 5, Михайло Гентош (В. 305) — 5, Василь Коруд (В. 339) — 5, інж. Михайло Нич (В. 397) — 5, Степан Воляник (В. 430) — 5, Марія Сцібайло (В. 452) — 5,Осип Фариниць (В. 462) — 5, Василь Труфин (В. 266) — 4, Петро Федик (В. 292) — 4, Василь Попович (В. 367) — 4, Іван Даньківський (В. 375) — 4, інж. Ярослав Карпяк (В. 385) — 4, Богдан Зорич (В. 432) — 4, Дмитро Попадинець (В. 434) — 4, Данило Пищ (В. 458) — 4, Осип Касюхнич (В. 468) — 4; та по 3 аплікації надіслали — Микола Хоманчук (В. 5), Василь Мандзій (В. 8), Ярослав Лебідь (В. 32), Микола Пришляк (В. 45), д-р Іван Сєрант (В. 86), Мирон Фенчин (В. 130), д-р Олександер Саноцький (В. 158), Ґеновефа Жеребняк (В. 180), Григорій Клименко (В. 182), Тиміш Мельник (В. 277), Олекса Скібіцький (В. 285), Василь Лещук (В. 303), Михайло Білик (В. 323), Михайло Захарко (В. 349), Василь Буртняк (В. 423), Лазар Івашина (В. 424), Евстахія Мілявич (В. 450), Олекса Карпинський (В. 498) і Дан Марцинюк (В. 502).

Уряд призначив 375 мільйонів на медичну опіку

Сан Клементе, Каліфорнія. — У суботу, 29-го грудня 1973-го року, президент Ніксон підписав закон, який призначує 375 мільйонів долярів на поліпшення медичної опіки. Згідно з цим законом, протягом наступних 5 років ця сума буде видана на розбудову та вдержання від 300 до 500 „Організацій для збереження здоров'я", які будуть розкинені по цілій Америці. В окремих місцевостях люди вплачуватимуть до цих організацій місячні, або річні вкладки, а в заміну одержуватимуть основну медичну опіку, тоді коли будуть її потребувати. Тому, що „Організаціям для збереження здоров'я" залежатиме на тому, щоб витрачати якнайменші суми грошей на своїх платників вкладок, Уряд сподівається, що настане зміна в американській медичній системі, а саме, що центром уваги стане запобіжна медицина. Замість звертати головну увагу на лікування вже хворих людей, ці організації старатимуться запобігати захворінню.

В ЗСА вже тепер існує 115 таких „Організацій для збереження здоров'я" і деякі з них одержували фінансову допомогу від різних аґенцій федерального уряду. Протягом минулих двох років Уряд старався, щоб Конґрес схвалив такий закон, який минулої суботи був підписаний президентом Ніксоном, але проти такого закону виступила Американська Медична Асоціяція. Остаточна версія закону – це компроміс між законопроєктами Сенату та Палати Репрезентантів. В Сенаті головним спонзором закону був сен. Едвард Кеннеді з Массачусетс, а в Палаті Репрезентантів конґресмен Пол Роджерс з Флориди.

Речник Департаменту здоров'я, освіти та суспільної опіки заявив, що перших 5 років призначені на пробний період, щоб побачити, чи ці „Оргаінзації для збереження здоров'я" виправдають своє існування. Він зазначив, що приналежність до такої „Організації для збереження здоров'я" буде добровільною, але працедавці, які затруднюють понад 25 осіб, мусітимуть своїм робітникам представити цей новий федеральний плян охорони здоров'я, як один із можливих.

Під час новорічного „вікенду" водії відчували брак бензини

Ню Йорк. — Протягом минулого 4-денного новорічного „вікенду" майже в цілій Америці водії відчували брак бензини. Ще в п'ятницю, 28-го грудня 1973-го р., деякі власники бензинових стацій повиставляли повідомлення, що мають дуже обмежену кількість бензини. А в суботу, неділю, понеділок і в самий день Нового Року можна було побачити довгі черги авт, які ждали, щоб закупити хоч кілька ґальонів бензини. В багатьох випадках стації продавали тільки по два-три ґальони бензини на авто. Рідко можна було купити бензини за три доляри, бо власники стацій обмежували продаж до одного доляра на авто.

У зв'язку з енерґетичною кризою, у понеділок, 31-го грудня 1973-го року, Федеральне Енерґетичне Управління повідомило, що до початку березня ц. р. ціна ґальона бензини та оливи до огрівання зросте на 10 центів. Речник цього Енерґетичного Управління заявив, що Уряд вже тепер дозволив продавцям бензини, оливи до огрівання та пального Дізеля підвищити ціни на 1.5 цента за ґальон. Ця підвишка була потрібна, щоб продавці могли покрити все зростаючі кошти чиншів, електрики тощо. Заступник голови Енерґетичного Управління Чарльз Овенс сказав, що 10-центова підвишка до великої міри буде спричинена рішенням арабських країн подвоїти ціну на нафтову ропу. Інші продуценти нафти, наприклад, Лівія, Ніґерія, Індонезія та Болівія, також рішили збільшити ціни на нафтову ропу на 60-80 відсотків.

Абрагам Бім — новий посадник Ню Йорку

Ню Йорк. — У вівторок, 1-го січня 1974-го року, тут відбулася інавґурація Абрагама Д. Біма на 104-го посадника міста Ню Йорк. Церемонія заприсяження відбулася о год. 12:45 по пол. на площі перед міським ратушем, у присутності близько 1,500 осіб, між ними й колишнього посадника Джона Ліндсея. Це заприсяження було тільки формальністю, бо Бім був заприсяжений день раніше під час приватної церемонії в своїм помешканню. Це було зроблено, щоб місто мало леґального посадника між північчю 31-го грудня 1973-го року, коли кінчилася каденція Джона Ліндсея, та формальною інавґурацією, яка й відбулася 1-го січня по пол.

Абрагам Бім, який буде першим посадником Ню Йорку жидівського роду, зразу після формального заприсяження виголосив промову, в якій закликав нюйорчан до єдности та заявив, що його правління визначатиметься чесністю й ефективністю, а також висловив надію, що день його інавґурації буде початком „відродження віри в наше місто та довір'я до нашого міського уряду".

Пластуни „зустрічаються" при святвечірній свічечці

Ню Йорк. — Обраний осінню 1973 р. новий Головний Пластовий Провід, що має тепер свій осідок в Ню Йорку, закликає окремим зверненням усіх українських пластунок і пластунів, без різниці віку і осідку, відновити і перевести повний змісту обряд спільного запалення в дні 6-го січня святовечірньої свічечки. Цей пластовий звичай, уведений в 1950 р. відомою провідницею пластунок сл. п. Ц. Паліїв — це символічна „зустріч" на Свят - Вечір усіх пластунок і пластунів у часі, коли в Україні появляється перша зірка та після традиції родини засідали до Святої Вечері. Відповідно до год. 5-ої по полудні східньоевропейського часу, пластуни по цілому світі у пластовому гурті, а де його немає там самі, запалюють свічечку та в цій хвилині згадують своїх друзів, своїх близьких і рідню та пересилають їм думками найкращі побажання. Підкреслюючи важливість і глибоке значення цього звичаю, Головний Пластовий Провід надіється знайти у переведенні його повну співпрацю батьків пластової молоді, а особливо матерей. Цього року „зустріч" припадає на неділю, а в східніх частинах ЗСА із пересуненням годинників на літній час, запалення свічечки у пластових станицях відбудеться о год. 10-ій ранку.

Ґолда Меір залишиться прем'єром Ізраїлю, хоч втратила у виборах

Єрусалим. — За тимчасовим обрахунком голосів у парляментарних виборів, які відбулися в Ізраїлі минулого понеділка 31-го грудня, Партія праці, членом якої є прем'єр Ґолда Меір, втратила кілька мандатів, проте залишиться найсильнішою політичною партією в Ізраїлі, без якої ні одна інша партія не матиме можливости скласти новий уряд. Партія Праці мала в останньому 220-тичленному ізраїльському парляменті 56 мандатів і тепер, вірогідно, матиме 51-52 мандати. За ізраїльською виборчою ординацією — мандати розділюються пропорційно між виборчі листи, а не між персональних кандидатів, відповідно до відсотка отриманих голосів. Голосувало близько мільйона двісті тисяч ізраїльських громадян. Трудність в обрахунку голосів у тому, що коло 200.000 ізраїльських виборців — це покликані до військової служби резервісти, що їх голоси збірали „рухомі виборчі домівки", які об'їздили фронтові позиції. За газетними коментарями — трудно буде скласти нову урядову коаліцію з уваги на взаємосуперечні програми окремих партій. Коли партія Ґолди Меір стоїть за компромісовий мир з арабами, то інші займають непримирливішу позицію, особливо щодо повернення арабам окупованої Ізраїлем території на схід від Йордану та східньої частини Єрусалиму, що їх ультимативно вимагають араби. „Жидівська оборонна Ліґа" колишнього нюйоркського рабіна Меіра Каґане, яка переводила голосні демонстрації і різні насильницькі акти проти СССР і арабів у Ню Йорку, не отримала ні одного мандату.

Москва радіє з приводу господарських труднощів Заходу

Москва. — Вся совєтська преса підкреслювала у своїх новорічних статтях існуючі тепер в західніх країнах економічні труднощі, протиставлючи їм нібито спокій та нормальний розвиток економічного життя в СССР. Зокрема, совєтська преса, радіо і телевізія широко розводились про нібито велике безробіття в західніх країнах і турботи, що їх мають громадяни західніх країн внаслідку кризи пального. Совєтська преса підкреслювала мудрість кремлівських правителів, які завжди заступалися за справедливі вимоги арабського світу й проти „сіоністичного імперіялізму", внаслідку чого Совєти не відчувають ніякої недостачі пального, тим паче, що їхні власні копальні нафти й вугілля заспокоюють більшість крайового за... пропаґанда перебільшує теж розбіжності між ЗСА й Заробіжності між ЗСА й Західньою Европою та роздуває труднощі Европейської Економічної Спільноти. Говорячи про безробіття у країнах вільного світу, совєтська пропаґанда промовчує, що допомога безробітним з державних кас в ЗСА, Британії, Західній Німеччині чи скандинавських державах вможливлює тамошнім безробітним краще життя, як його мають працюючі робітники в СССР.

Прем'єром в Еспанії став колишній шеф поліції

Мадрид. — Еспанський генералісимус Франсіско Франко призначив на нового прем'єра 65-тирічного Карльоса Аріоса Наварро, першого за ввесь час володіння Франка цивільного діяча, який раніше був міністром внутрішніх справ та шефом еспанської поліції. Тому західні коментатори вбачають у тому призначенні доказ, що еспанський режим буде залізною рукою зберігати спокій в державі. Сам 81літній Франсіско Франко виголосив напередодні Нового Року через радіо-телевізію 8-хвилинну промову до народу, в якій твердив, що вбивство у минулому тижні прем'єра Луїса Карреро Блянка не захитало державної системи, а, навпаки, з'єднило довкола неї ввесь еспанський нарід. Він таврував вбивників, як речників „малої дрібної меншини, яка нікого і ніщо не репрезентує". Еспанська поліція приписала те вбивство баскійським самостійникам.

Чарльз Болен, один з творців Ялтинського миру, помер на 69 р. життя

Вашинґтон. — Один з найстарших, найактивніших і найбільш відомих американських дипломатів, Чарльз Болен, помер 1 січня ц. р. у Вашинґтоні на 69 році життя. Він працював у Державному департаменті від 1928 року й був організатором першої американської амбасади у Москві після того, як за президента Рузвелта ЗСА визнали СССР у 1933 році. Він служив кількакратно в американській амбасаді у Москві в різному характері, а в 1953 році за президента Айзенгавера став там амбасадором і перебував на тому становищі впродовж 4-ох років, коли-то перенесли його на становище амбасадора у Філіппінах. Він знав добре російську мову й літературу і його вважали за спеціяліста совєтських справ. Під час „конференції на вершинах" в Ялті на Криму в лютому 1945 року — Болен був дорадником і перекладачем президента Рузвелта і тому Болена вважають за співавтора підписаного там договорення із Сталіним.

У летунській катастрофі в Італії згинуло 38 осіб

Рим. — В вівторок 1-го січня сталася в Італії летунська катастрофа, в якій згинуло 38 осіб. Джетовий літак, який летів з Каґліярі на Сардинії до Женеви та подорозі зупинився у Больонії, упав з невідомих причин на поле недалеко летовища в Турині, загорівся і розлетівся. Врятувалися тільки три пасажири й один з-посеред чотирьох членів залоги. Їх відвезли до шпиталю. Більшість жертв — це були італійці. Катастрофа сталася о пів на 2 год. вночі, серед дуже поганої погоди, дощу й мряки. Хоча кілька возів пожежної сторожі та шпитальні амбулянси появилися на місці катастрофи в кілька хвилин після заалярмування їх з найближчого приватного будинку, проте рятункова акція була надзвичайно трудною і згори безвиглядною.

351 УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ПРОФЕСОРИ БАГАТО ВЧЕНИХ І ПИСЬМЕННИКІВ СТАЛИ В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

Ню Йорк, Аб'єднані Нації (УІС „СМОЛОСКИП"). — 21 грудня 1973 року делеґація в складі — д-р Володимир Одайкик (Колюмбійський Університет), Юрій Карпінський (Корнел Університет), Наталка Пилип'юк і Юрій Грабович (Гарвардський Університет) — відвідала Об'єднані Нації в Ню Йорку та апелювала до цієї міжнародної установи в обороні ув'язнених, засуджених і репресованих українських діячів в СССР. Делеґація ця доручила спеціяльну петицію у Відділі Політичних і Загальних Справ Асамблеї Об'єднаних Націй (до якого належить Комісія Людських Прав), після чого відвідала і передала пресовим аґенціям і представникам преси в будинку ОН повний текст з підписами чисельних діячів різних країн світу, які стали в обороні українських політичних в'язнів.

В петиції, між іншим говориться:

„Ми заскочені, що українських письменників, літературних критиків, журналістів, професорів і студентів кидають до тюрем і психіятричних шпиталів, тільки за те, що вони читали відповідну літературу або висловлювали свої думки і переконання в справі мовної і культурної свободи, не зважаючи на те, що свобода слова є ґарантована кожній особі згідно з конституцією СССР".

„Український історик Валентин Мороз, засуджений на 15 років ув'язнення і заслання, писав: „Ідеологічну боротьбу можна виграти тільки ідеологічними методами. Хто виставляє палку проти ідеї, той забиває останній цвях у власну труну". „В нашому столітті найбільшого технологічного, наукового і освітнього прогресу — державні керівники повинні знати, що ідея і вільна думка не можуть бути знищенні у в'язницях".

„Ми хочемо бачити нашу добу, добою вільною від страху, переслідувань, репресій, тюрем і концтаборів в яких люди це дальше відсиджують ув'язнення за свої переконання".

„Ми сильно затривожені постійними нарушуваннями людських прав в Україні, доказом чого є дальші арешти, репресії і переслідування українських письменників і інтеліґенції".

„Ми звертаємося до світової громадськости, до Об'єднаних Націй та до уряду СССР. Ми підносимо наш голос протесту в обороні засуджених українських діячів в Совєтській Україні в 1972 році".

Дальше в петиції подано список відомих українських діячів, які були заарештовані й засуджені в Україні в

(Закінчення на стор. 4-ій)

Українська Професорська Асоціяція започаткувала „Мюнхенський проєкт"

Мовнт Плесант, Мічиґен. Комісія для зв'язків з Українським Вільним Університетом Української Американської Асоціяції Університетських Професорів (УААУП)започаткувала „Мюнхенський проєкт", завданням якого є, як інформують „Професорські вісті" ч. 6, створити в рямцях існуючих уже Високошкільних викладів і літніх курсів УВУ спеціяльну програму, присвячену східньо-европейським та совєтознавчим студіям. Така програма включала б співпрацю УВУ з американськими й канадськими університетами. Студенти українського і не-українського походження, зацікавлені проблематикою Східньої Европи, могли б при тій нагоді ближче познайомитися і з українським питанням, а ті студенти, які головним чином є зацікавлені в українознавчих студіях, мали б нагоду зорієнтуватися в становищі України в рямцях ширшої міжнародної ситуації. Головне спрямування Програми буде під кутом аналізи сучасної проблематики та таких модернізаційних історичних процесів, які мали вплив на Східню Европу і на Україну.

В тому сенсі це буде програма новаторського характеру і буде достосована до ментальности сучасної студіюючої молоді та матиме за одну із своїх цілей знайти синтезу між кращими традиційними й сучасними вартостями. Хоч програма буде включати курси, які підходять для студентів, зацікавлених у професійних студіях, в загальних ділянках головною її метою буде праґнення дати солідне наукове впровадження в проблематику Східньої Европи для непрофесіоналів в рямцях загальної освіти. Також передбачаються курси інтенсивного вивчення тих слов'янських мов, на які буде „попит".

НОВА АДРЕСА УНС

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
P.O. Box 76
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303
Telephones:
(201) 451-2200, N.Y. Line (212) 227-5250

ВАЖЛИВЕ: З уваги на перенесення Головної Канцелярії УНС до нових приміщень та на зміну телефонів, тепер уже не можна переключувати телефонів між УНС і „Свободою", як це було досі. Хто має справу до УНСоюзу повинен користуватись виключно телефонами УНС, так само із справами до „Свободи" треба користуватись тільки телефонами „Свободи", а не УНСоюзу. Дальше, хоча подається тільки одне число телефону УНС, то фактично це одне число охоплює три лінії і кожний заклик на те саме число автоматично включається в одну із цих трьох ліній.

УНС має нову адресу, але всі листи і посилки із старою адресою 81-83 Гренд Стріт будуть теж безперебійно доручувані УНСоюзові, тому, що поштові працівники складають всю пошту до поштової скриньки, звідкіля службовці Головної Канцелярії відбирають цю пошту принайменше три рази денно. Тому, до часу одержання нових зворотних коверт, просимо всіх користуватися зворотними ковертами із старою адресою, без огляду на те, чи на цій адресі подане число поштової скриньки, чи ні. Ми маємо запевнення від поштового уряду, що всі листи і посилки будуть нам доручувані без жадної затримки чи перешкод, без огляду на те, чи матимуть вони стару, чи нову адресу УНСоюзу.

Головна Канцелярія УНСоюзу

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Режим терору

Нова 600-сторінкова книжка Александра Солженіцина, лавреата Нобелівської нагороди, що його вважають за найвидатнішого сучасного російського письменника, є болючим ударом по всьому совєтському режимі, по всіх кремлівських правителях. Бо хоча вона виявляє страхіття совєтської поліційної системи у перших 38-ми роках большевицького правління, проте насправді всі мешканці совєтської імперії і всі люди у широкому світі знають, що за останніх 17 років змінилося там дуже мало. Правда, немає вже безглуздих масових розстрілів, але появилися нові рафіновані методи фізичного і морального ламання невинних людей, як ось засилання до божевілень інтелектуалістів. Коли за Хрущова настала коротка „відлига", в якій і Солженіцинові дозволили видати „Один день в житті Івана Денисовича", то після того знову прикрутили шрубу, затуливши рота всім, що мають тільки трохи іншу думку, як та, що подобається сторожам партійних догм.

Книжку Солженіцина „Архіпелаг ГУЛаг" — себто управління совєтських кацетів, які розкинені на далекій Півночі, наче по всьому архіпелагові, — можна розглядати з різних аспектів. Можна її вважати за вияв жалю й розпачу людини, яка сама без найменшої вини натерпілась впродовж 9-ти років у совєтських катівнях; можна її вважати, як своєрідний майстерний літературний твір, створений не з уяви письменника, а опертий на фактах із панівної в СССР дійсности; можна врешті розглядати цей твір, як доказ винняткової відваги, винняткового духового формату автора, який сам один протиставиться могутній великодержавницькій машині, що володіє в його країні. Бували вже у всесвітній історії періоди, в яких володіли криваві сатрапи. Відома за римської імперії доба Нерона й Калігулі, — відома доба „Святої інквізиції", відома Вартоломеївська ніч у Франції в роках релігійної нетерпимости, ім'я Джінгісхана було синонімом жорстокости, за наших часів Гітлер переводив „остаточну розв'язку жидівської проблеми, винищуючи мільйони жидів та й переводючи терор на всіх окупованих за Другої світової війни німцями землях. І Солженіцин згадує про Гітлера, але водночас стверджує, що скількість винищених большевиками людей пропорційно куди перевищує число жертв кривавого гітлерівського режиму, та що й методи большевицьких катівень ні в чому не поступаються методам гітрерських газівень.

Книжка Солженіцина появляється саме в часі „співіснування" Заходу із совєтською імперією. Її автор правильно вказує на грубу історичну помилку, що її зробили Рузвелт і Черчіл, які в Ялті й Потсдамі закріпили совєтську великодержаву та з легкої руки зробили їй дарунок з Саксонії й Турингії — як і інші ще болючіші для світу дарунки. Авторитет імени Солженіцина й 100-відсоткова правдивість наведених ним фактів безприкладного 20-му сторіччі масового терору, як головного засобу зберігання при владі державного режиму, зробили глибоке враження у світі. Вони мусять збентежити всіх західніх лібералів, для яких „Рашія" все ще є романтичною країною, що її 200 мільйонів громадян живуть вдоволені і щасливі, та проти якої тільки різнонаціональні „фашисти" й „імперіялісти" воюють наклепами. Книжка Солженіцина напевне не змінить політики Заходу. Але теж напевне спонукає багатьох наївних перевірити свій погляд на сучасну совєтську імперію і її правителів. Книжка Солженіцина є теж ще одним доказом, що в таких ненормальних історичних ситуаціях, як існування большевицького режиму впродовж більше півсторіччя, мусять приходити несподіванки, які вдаряють по таких режимах, підмулюють і остаточно провалять.

Виконаймо наш обов'язок!

Повідомлення Головної Канцелярії Українського Конгресового Комітету з признанням стверджує жертвенність української громади в ЗСА, яка в минулому 1873 році доказала, що загал наших громадян здає собі справу з ваги цісї центральної української громадсько-політичної організації, цього нашого репрезентанта перед американським світом і рівночасно організатора та кординатора праці на внутрішньому нашому громадському грунті. Повідомлення стверджує поважну ролю місцевих Відділів УККА, найактивніших у збірці Українського Народного Фонду, але й водночас закликає всіх нас, українців в З'єднаних Стейтах, до дальшої посиленої жертвенности на цілі УККА.

Сто тисяч долярів, про які згадується у тому повідомленні, це ніби на око поважна сума. Насправді, коли взяти на увагу цілі УККА та, ще більше, потенціяльні можливості його діяльности, його праці, поруч із збільшенням усіх коштів прожитку й продукції, то це сума мала й невистачальна. Відома річ, що вимоги наших земляків до УККА, як також до Державного Центру УНР за кордоном та до Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців, куди більші від засобів, що їх земляки дають тим установам. Бо всі вони мають за найпершу ціль — оборону доброї української справи на крайових і світових форумах, збереження української субстанції у вільному світі, творення і побільшування поважних культурних надбань.

Для цього потрібні гроші. Політика — це абстрактне поняття, яке „не популярне". Але видавання книжок, заснування і ведення інформаційного бюра, видавання англомовного „Українського Квартальника", утримування бодай мінімального адміністраційного апарату — все це не абстрактні а дуже конкретні і реальні справи, які не можуть обійтись без фондів. Українська громада жертвенна. Не сумніваємося, що згаданий на вступі заклик Канцелярії УККА спонукає всіх тих, які ще не належать до платників УНФонду, призадуматися і спонукають тих, які належать туди — поспішити з своїми датками. А тих кілька днів, які ще залишилися до замкнення рахунків і підсумків нашої жертвенности за минулий вже 1973-ій рік, дає добру нагоду збільшити і доповнити наші пожертви до Народного Фонду УККА і негайно їх переслати, щоб у цьому відношенні наша українська громада в ЗСА могла сказати собі і всім іншим: ми виконали наш обов'язок!

Панас Феденко

ДУМКИ ПІД НОВИЙ РІК

2

II. „Людське і народне"

Проблема енергії стала питанням вселюдським. Але як сорочка, що тісніше прилягає до тіла ніж жупан, так і своє національне більше притягає нашу увагу, чим справи міжнародні. У зв'язку з Новим 1974 роком згадуємо минуле і заглядаємо в майбутнє.

У сатиричній повісті Салтикова-Щедрина „Історія одного міста" писав автор про „градоначальника", котрий установив для мешканців „города Глупова" два державні свята: „Празник перенесення бідувань" та „Свято бідувань майбутніх".

Коли подивимось в Україну в 1973 році, то бачимо, який тяжкий був той час для нашого народу: неврожай 1972 р. дався взнаки особливо ще й тому, що „Москва сльозам не вірить" і взяла з України все, що могла, за давнім правилом: „Україна повинна дати", хоч би від того грабування гинули з голоду мільйони української людности.

Само собою, в Україні і у всіх комуністичних країнах в пресі ані словом не згадано того „страшного суду", який учинила Москва над українським народом у 1932-1933 році. Коли я казав одному бельгійському журналістові, що в Україні 1933 р. загинуло від голоду майже стільки людей, як ціла Бельгія, то він відразу не хотів повірити, щоб така катастрофа, викликана злою волею московської диктатури, могла статися. Довелося процитувати слова чужоземних журналістів, дослідників і письменників (напр., англієць Гіббс, совєтський автор В. Гроссман, американець В. Т. Чемберлін та ін.) Вони описали той злочин Москви проти українського народу. Колись я писав до американського журналіста Маламута, тепер уже покійного, про голод 1933 р. в Україні, і він на це відповів: „Коли б довелося рішати народним голосуванням справу самостійности України, то треба було б долучити до числа прихильників незалежности теж мільйони українців, що загинули з голоду 1933 року . . ."

Само собою, справа плебісциту, що наробила багато шуму перед 20 роками, не стоїть ніде реально. Ірляндія, Індія, Фінляндія, 3 балтійські країни та інші народи після Першої та Другої світових воєн здобули самостійність не плебісцитом. Карикатурний „плебісцит" улаштувала Москва в час Другої світової війни не для забезпечення незалежности народів ,а для прилучення їх до СССР: Західня Україна, Білорусь, Литва, Латвія, Естонія.

III. Москва „рішає національне питання"

Той хто має можливість студіювати пресу, яка виходить в СССР, знає, як багато книг і статтей виходить у цій тюрмі народів про національне питання. Нудно пересівати цю „друковану січку" ,однак треба цю писанину знати. Біда була, що політики усього світу включно з багатьма українськими) не знали „основ ленінізму", теорії і системи, яка дала Москві можливість створити імперію на нових підставах і зміцнила прямування Москви до панування в світі.

Ленін уявляв собі, що його партія допоможе комуністам усього світу захопити владу в їх країнах і що центр всесвітньої держави буде в Москві. Сталін цій претенсії дав вираз у своєму титулі, який, мов молитва до надлюдської особи був поширений у комуністичній пропаганді: „Вождь світового пролетаріяту".

Дослідники московсько-російської культурно-політичної традиції часто стверджують факт т. званого месіянізму: віри в особливе історичне призначення російського народу, „народи богоносця" (Ф. Достоєвський й інші). Про цей месініянізм писали Николай Бердяєв, А. Герцен і багато інших. Московський месіянізм „заразив" і чистокровного українця — Миколу Гоголя, що став романтичним російським монархістом. У (повісті про геройську боротьбу українського народу за волю „Тарас Бульба" він написав: „Уже тепер чують далекі й близькі народи: «встане із Руської землі цар, і не буде в світі сили, котра не покорилась би йому!" (В першій редакції „Тараса Бульби" з 1835 р. немає згадки про царя і його силу, написано тільки про відвагу і безстрашність козаків українських). Захоплення Гоголя московським месіянізмом було таке велике, що він приписував державі Миколи I, цього реакційного „тормаза" (слово Шевченка в „Щоденнику"), ролю просвітительки для Европи:

„Мине десяток років, і ви побачите, що Европа прийде до нас купувати не прядиво й сало, а купувати мудрість, котрої не продають уже на европейських ринках" (1846 р.).

Це „пророцтво" нашого геніяльного земляка - поета збулося в дещо зміненій формі. Ми були свідками, як комуністичні партії різних країн створені за зразком московським, від 1918 року й досьогодня „купують мудрість" із Москви. Видатні діячі культури цивілізованих країн їздили мов на прощу в Москву, — „столицю першої соціялістичної держави", — і, вернувшися додому, писали книги й статті з похвалами для „нової цивілізації", яку створено під диктатурою большевиків. „The new civilization", — такі слова написали в своїй двотомовій праці про Совєтський Союз англійські соціологи — подружжя С. та Б. Вебб. Цю працю вони написали, побувавши в Москві перед Другою світовою війною. Вони хвалили „вирішення національного питання" в СССР і ганьбили „українського еміґранта" Ісаака Мазепу його статтю що вийшла в лондонському журналі „Славонік Рів'ю" 1934 р. під назвою „Україна під большевицьким режимом". Подібних учених „корисних ідіотів" (так у Москві називають наївних хвалителів комуністичного режиму) було багато віддавна, та й досі їх є немало в різних країнах світу.

Большевицький режим в „рішенні національного питання" іде стежками, давно протоптаними царською владою. Навіть термінологію цей режим позичає від царського уряду. Слова „старший брат" зустрічаємо в промовах у „Державній Думці (1906-1917), безсилому парляменті царської Росії. Історична підсовєтська наука перейняла теорію „триєдиної Русі", котру, мовляв, розділила татарщина, але пізніше „малороси, білоруси й великороси" „возз'єдналися", щоб спільно, під царським кнутом, підготувати грунт для „жовтневої революції" і для створення СССР . . .

Без усяких застережень пишуть совєтсько-російські партійні історики про „визвольну політику" царя Петра I . Так, наприклад, московська „Литературная Газета", згадуючи 300-ліття народження волоського господаря Дмитра Кантеміра,

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЦІЛІ СОВЄТСЬКОГО АВТОРСЬКОГО ПРАВА

ст) Нова совєтська постанова про авторське право, що обов'язкй від 1 січня 1974 р. має за ціль накладати заборону видавати за кордоном майбутні твори нобелівського лавреата Солженіцина й інших дисидентських письменників. Борис Панкін начальник цієї установи, заявив, що його установа буде переслідувати судовою дорогою чужинних видавців, які видали твори, неодобрені (себто нецензуровані) в СССР. Совєтський Союз приступив до женевської загальної Конвенції про авторське право з днем 27-го травня 1973-го року, а потім настановив це нове аґенство як монопольне для всіх творів совєтських громадян. Видавництва, які видають твори совєтських письменників без дозволу совєтського аґенства, будуть відтепер притягані до судової відповідальности, а особи, які висилають рукописи із СССР, будуть арештовані за порушування законів про контрабанду. Чужинні твори, твори яких друкуються в СССР, будуть відтепер мати „користі" з нового закону. Панкін заявив, що вони матимуть до вибору одержувати гонорари в рублях (які можна витрачати лише в СССР), або в їхній власній валюті. Як досі, то СССР платив дуже нечисленним чужинним авторам, але рідше в чужій валюті.

Податок від гонорарів буде обопільним, заявив Панкін. Тому, що ЗСА накладають податок на гонорарі совєтських письменників в Американці в сумі 30% сказав, то з американських письменників будуть стягати такий самий податок від гонорарів, які платять совєтські видавництва за їхні перекладені твори. Взаємна угода, яка мала б скасувати податок від гонорарів, ще мусіла б бути зратифікована.

Одначе, крім згаданих податків совєтські письменники й музики будуть ще платити нові великі внутрішні податки від своїх закордонних гонорарів. Цей податок виносить від 30 до 75 процент.

Найвищий звичайний податок у СССР виносить 13 процент. Стягати податки від авторських гонорарів буде згадана нова совєтська установа.

Чужинні композитори й музики будуть одержувати їхні твори, награні в СССР на платівку в висоті від пів до 10 копійок (14 центів) за одну платівку, продану в СССР. Совєтські громадяни, як впевняють большевицькі джерела, купують їх на мільйони. Панкін заперечив наче б СССР зменшив видавання чужинних творів, щоб заощадити чужинні валюти. Він теж сказав, що пропозицію приступити до Конвенції про авторське право совєти розглядали від багато літ, заки рішилися зробити це. Причинилася до того чимало, мовляв, політика Брежнєва про відпруження.

Появу за кордоном нового твору Александра Солженіцина „Архіпелаг ГУЛаг" з виявленням у ньому поліційної системи масового терору в СССР, — спершу російською мовою у Парижі та незабаром англійською мовою у ННю Йорку, за чим на певне підуть переклади іншими мовами, — вважають за виклик збоку Солженіцина саме отій державній установі, створеній як баряр проти друкування творів дисидентів за кордоном. Американські літературні й політичні кола свідомі справжніх інтенцій совєтського уряду чому приступив доміжнародної конвенції про авторські права. Тому в Сенаті вже появився законопроєкт, за яким дозволяється друкувати в Америці твори дисидентських письменників з СССР без уваги на заборону совєтського уряду. За американською пресою — той законопроєкт має піти під дебати у Сенаті вже в перших тижнях цього року. Поява названої книжки Солженіцина повинна приспішити ті дебати і схвалення закону, який протидіяв би совєтським репресіям проти немилих Кремлеві авторів, які хочуть друкувати свої твори за кордоном.

Д-р Степан М. Горак

НАУКА НА СЛУЖБІ УКРАЇНИ

Будучність національної спільноти визначається в першу чергу її динамікою та живучістю і та істина в історичному аспекті являється своєрідним мірилом всіх вартостей даного суспільства. Основним знаменником живучости є здібність творити все нові вартості, які є вислідом інтелектуальних здібностей одиниць та загалу. Завмирання суспільств історично слідкує все повному занепадові творчих первнів в даному середовищі. Тих кілька стверджень мусять визначати і наше кожночасне намагання віднайти наше місце в часі та просторі і держати нас в постійному поготівлю зустрічати будучність в передбачених і непередбачених видах та маніфестаціях.

Зважаючи на унікальність нашого положення та завдань, що випливають з вимог нашого часу, пропонуємо погодитися із аксіомою, за якою знання — активне та творче — є і останеться децидуючим фактором, що формує наше індивідуальне та загальне місце в будуччині. Свідомість тих істин є наявна в рядах української професури, зорганізованої в рядах Українсько-Американської Асоціяції Університетських Професорів, і звідси випливає журба та відповідальність за долю українського творчого духа та потенціялу.

Необхідність переміни задумів та ідей в реальні факти здійснюється управою УААУП, з ініціятиви якої опрацьовано конкретні пляни, які відповідають потребам українства в діяспорі та забезпечують будучність української справи, зокрема коли мова про найбільш основний підмет буття — науку.

В тих же плянах дій та праці узгіднено необхідну гармонійність знань і науки з вимогами української рації стану в усіх формах. Перші успіхи є вже наявними і їхній розмір та задум є унікальним в наших умовинах та обставинах.

Заходами управи УААУП пощастило опрацювати спільну програму літніх викладів, яка включає Український Вільний Університет і Центральних Мічиґенський Університет та стане дійсністю вже літом 1974 року. Про той успіх точно інформують „Професорські Вісті", ч. 6, називаючи його „Мюнхенським проєктом", і який обчислений однаково на українських як і американських студентів, які бажають ближче познайомитись з проблематикою Східньої Европи, і України зокрема. Це буде новаторська програма, достосована до ментальности сучасної студіюючої молоді, та матиме за одну із своїх цілей, синтезу між кращими традиційними й сучасними вартостями. Хоч програма буде включати курси, які підходять для студентів, зацікавлених у професійних студіях, в загальних ділянках головною її метою буде прагнення дати солідне наукове впровадження в проблематику Східньої Европи для не-професіоналів в рямцях загальної освіти. Теми курсів, які будуть викладати професори американських університетів (д-р С. Шерер, д-р Т. Пітерзон, д-р М. Степаненко і д-р І. Каменецький та інші) як і професори УВУ є вже узгіднені. Мова іде про дві різні, тритижневі програми в Мюнхені між 8-им липня і 16-им серпня. Студенти могли б мешкати в гуртожитках, що зменшить ціну перебування в Мюнхені. Ціна за подорож з Детройту до Мюнхену й назад, разом з оплатою за навчання, приміщення, харч і асекураційне забезпечення, виноситиме приблизно 550.00 дол. за тритижневі курси і 850.00 долярів за 6-ти тижневі курси. Зогляду на участь в тому „Мюнхенському проєкті" американського університету, студенти одержують всі кредити через Центральний Мічиґенський Університет. Робляться також заходи, щоб і інші американські університети пристали до того проєкту, і тут звертаємося до українських професорів американських та канадських університетів поробити заходи на місцях їхнього навчання, щоб їхні університети включилися в той проєкт.

Про всі позитивні аспекти того проєкту з української точки бачення не будемо розписуватися, бо користь наявна, а потреба велика. Потрібна одначе, є підтримка та співпраця цілої української громади і то в різних видах. По-перше, родичам і професорам слід подбати, щоб найбільше число студентів, незалежно від національного походження, зголосило свою участь в тих літніх курсах. Це таки велика нагода підвищити знання про Україну, втягнути в українознавчі виклади неукраїнських студентів і дати їм можливість перебувати в українському середовищі та познайомитися з молоддю з інших частин світу, поширити свій круг приятелів і пізнати одинокий український університет в дії. Ціна є такою мінімальною, що тут гроші не є перепоною, чи взглядно не повинні бути. Знаючи, одначе, що між фінансово незаможними студентами також знайдеться певне число охочих вписатися на літні виклади в Мюнхені, сердечно запрошуємо до помочі заможніших українських патронів науки уфундувати одноразові стипендії на ту ціль, а всі українські установи: забезпеченеві союзи, банки, фундації, професійні організації повинні забезпечити хотяй по одній стипендії, щоб цей проєкт на самому початку став великим успіхом.

Піддержуючи цей проєкт, ми на ділі піддержуємо наш Український Вільний Університет, який як і в минулому так і сьогодні працює для української науки і справи. Ми, українські люди і українські професори, так само здібні як і інші, і тільки певна доза гордости, віри в себе і фінансової піддержки потрібні, щоб і ми були гордими з себе та з наших успіхів. За всіма інформаціями в справі „Мюнхенського проєкту" просимо вже і сьогодні звертатися на адресу:

Ukrainian American Association of University, Profssors Anspach Hall 235. Profesor Ihor Kamenetsky Central Michigan University Mount Pleasant, Michigan 48858.

П. Дражевська

УВАН У ЗСА У 100-РІЧЧЯ НТШ

2

Проф. Винар процитував кілька речень з листа, що його 1893 року написав О. Кониський до О. Барвінського, тодішнього голови НТШ, в якому він підкреслює гуманність та працьовитість М. Грушевського і його відданість українській ідеї. Тимже він пише, що „Хлопцеві" (тобто Грушевському,що йому в той час було 27 років) буде тяжко працювати серед еґоїстів та інтриґенів. Хоч Грушевський справді потрапив у нелегкі умови, та він був неперевершений організатор і видатний історик. Період його праці в НТШ дійсно був золотою добою в історії Товариства: це був ренесанс української науки і культури. Коли 1904 року відзначали у Львові 10-річчя праці Грушевського у Галичині, то сучасники (І. Франко, С. Томашівський, В. Гнатюк та інші) порівнювали Грушевського з Шевченком Драгомановим. М. Грушевський розгорнув видавничу діяльність НТШ на небаченому досі рівні. Виходило до 20 публікацій на рік у різних ділянках українознавства. Він створив секції і комісії НТШ, що працювали з метою виготовлення наукових видань. Про Грушевського говорили, що він „диктатор" і „автократ" Так, він мав тверду руку, але ж він очолював установу. Грушевський багатьом допомагав, особливо своїм учням.

Коротко характеризуючи Грушевського, як ученого, проф. Винар висунув, як його основну заслугу, розроблення історичної схеми, що була загально прийнята українською національною історіографією, також у 1920-их роках на Україні. Блискучий організатор, Грушевський притягнув молодших істориків (С. Томашівський, М. Кордуба, І. Кревецький, І. Крип'якевич, М. Чубатий). Д-р Винар вважає, що в періоді 1894 - 1914 Грушевський очолював створену ним школу у Львові.

Одна з її характерних рис — документальна методологія, яку Грушевський перейняв у Володимира Антоновича. Різниця між школами Грушевського і Антоновича та, що у другого ще не було загальної схеми. Друга прикмета школи Грушевського — народництво. Він визнавав народ, як основну рушійну силу в історії. Пізніше його погляди значно змінилися.

Проф. Омелян Пріцак зробив доповідь про НТШ поміж двома світовими війнамо. Він нагадав, що всі історики НТШ поділяють історію Товариства на два періоди: „блискучий" до 1914 року і „блідий" між двома війнами. На це було багато причин. Зокрема після революції вже надходили пожертви із східньої України. Бувши офіційною галицькою установою в системі Австрії, НТШ діставало урядову допомогу. Наприклад, друкарня НТШ мала привілей друкувати підручники, що давало НТШ чималі прибутки. За Польщі той привілей був втрачений. Збирання коштів серед українців і в Галичині, і в Америці давало мізерні наслідки, бо не було належного розуміння ваги української науки. Так з нагоди 50-ліття НТШ в 1933 році було зібрано всього 1743 доляри, з того найбільше дрібними пожертвами в Галичині (коло 1000 дол.). з ЗСА надійшло 620 дол. Другий чинник — відсутність допливу молодих сил. За Австрії були професори українці і студенти,що єдналися коло НТШ. За Польщі того не було. В НТШ панував дух стагнації, дріб'язковість, провінційність. Як висловився доповідач, „сталась галичанізація НТШ".

Проте, великим здобутком у періоді між двома війнами була розбудова Бібліотеки НТШ, найбільше за рахунок видань на совєтській Україні. Звідти, за постановою уряду з 1927 року, безплатно надходили обов'язкові примірники. Бібліотека НТШ стала найкращою українознавчою бібліотекою поза межами України.

Після розгрому української науки в 1930-их роках у Києві і Харкові, НТШ фактично перебрало відповідальність за українську науку, і тут загально блідий, нецікавий період його історії позначився справжнім історичним подвигом. Тут — епохальне значення НТШ.

Проф. Ярослав Падох зробив доповідь про правничу науку в НТШ на протязі сто ліття. Як відомо, правники вели перед у галицькому громадсько - політичному житті. 1898 року засновано правничу секцію при НТШ. Зокрема вивчення австрійського права мало велике значення для українського населення. Д-р Кость Левицький очолював правничі студії, був редактором правничих видань, автором статтей з українського права та його історії. НТШ перебрало видання правничого часопису і видавало його протягом кількох років.

Проф. Василь Ленцик доповів про наукові видання НТШ в роках 1913 - 1939. Він ствердив, що 1913 рік був кульмінаційним пунктом у видавничій діяльності НТШ, проте і за тяжких умов у Польщі НТШ продовжувало видавати свої „Записки" на високому рівні. Проф. Грушевський писав з Києва, що хоч у Києві діє Академія Наук, НТШ повинно далі розвивати свою працю. Доповідач назвав низку важливих видань НТШ обговорюваного періоду. В кінці доповіді проф. Ленцик висловив побажання, що тепер, поза межами України, НТШ і УВАН повинні координувати свою наукову діяльність.

Останнім на конференції було оповідання „самовидця" — спогади д-ра К. Пань

(Закінчення на стор. 3-ій)

90 ?

З приводу Свят Різдва Христового та Нового Року

пересилаю моїм чисельним костомерам — шанувальникам

ЕМАЛІЙОВОГО МИСТЕЦТВА

та тим організаторам виставок, фестивалів, базарів особисто: Ірені Вангицькій, д-рові Романові Саповичеві, Звениславі Лебедович, Зірці Гаюк, Марії Логазі, Стефанії Пришляк, Соні Скрипник, Марті Базарко, Лідії Ярошевич, Любі Лапичак —

бажаю

Веселих Свят та складаю щиру подяку.

Кость Шонк-Русич

Ню Йорк, 7-го січня 1974 р.

УВАН У ЗСА У 100-РІЧЧЯ НТШ

(Закінчення зі стор. 2-ої

ківського про НТШ. Доповідач попередив, що це буде чисто особиста розповідь людини, „народженої в тіні НТШ в час його розквіту".

Справді, спогади д-ра К. Панківського відтворили дух доби, допомоги авдиторії умови життя і праці НТШ, оживили і заброндзовані постатті учених, і непомітних та забутих тепер відданих працівників.

Батько доповідача був тісно пов'язаний з НТШ. Він не був науковцем, але праця в НТШ, в додаток до праці в Кредитовому Союзі, виповнювала його життя, зокрема він був фінансовим дорадником НТШ, допомагав у бібліотечній роботі. Особисто був тісно зв'язаний з працівниками НТШ. Грушевський був своєю людиною в родині Паньківських. 1995 року він був свідком при вінчанні батьків доповідача. У їх хаті Грушевський познайомився зі своєю майбутньою дружиною, львівською учителькою Марісю Вояковською.

Промовець образно розповів різні епізоди свого життя, пов'язані з НТШ та людьми в ньому і коло нього. Грушевського він бачив у хаті батьків, знав „дядька з Києва". Малою дитиною бував із батьком у друкарні НТШ, де старший Паньківський друкував книжки для народу. Пізніше виконував ролю батькового кур'єра: носив до друкарні і назад рукописи та коректу. Директором друкарні був поляк, що його старший Паньківський шанував.

В 1908 році НТШ придбало в гарному районі міста будинок, що став українською фортецею у польському Львові. Члени управи НТШ вагалися, чи купувати цей будинок, не хотіли підтримувати „молодика з російської України". Але Грушевський переміг. У новому будинкові примістилися друкарня, бібліотека, секції.

Будинок був великий, і в ньому були приміщення, що їх винаймали приватним людям. Спершу квартирантами були поляки, але поступово, в міру того, як приміщення звільнялися, їх займали українці. Переїхала до будинку НТШ і родина Паньківських. Тут, на вулиці Чарнецького ч. 26, пройшли юнацькі і зрілі роки доповідача. Протягом майже 40 років він спостерігав й історичні події, і учасників їх, і зміну поколінь — народження та смерть. Звичайно, перші роки життя в будинку НТШ були більше заповнені для молодих Паньківських спортом, війною з польськими ровесниками, розбитими шибками. Серед молодої ґенерації мешканців будинку українських ровесників не було, але по сусідству жили три брати Коновальці, з яких Євген був значно старший за хлопців Паньківських.

З набуттям сусіднього будинку по вул. Чарнецького ч. 24, що сталось завдяки фінансовій допомозі Василя Симоненка, авторитет НТШ зріс. Австрійський уряд дав дотацію на розвиток української науки.

Дуже потерпіло НТШ під час Першої світової війни. Багато молодих науковців не повернулося з війни. Друкарню зайняли російські війська і в ній друкували російську газету „Львовское военное слово". При відході російські війська забрали найкращі друкарські машини. Д-р Паньківський і сам був на війні, пізніше учився у Відні. Після дев'яти років відсутности повернувся до будинку НТШ, де застав багато змін, інших людей і серед науковців, і серед мешканців будинку, що в ньому і далі жив. Не зважаючи на тяжкі часи за польської влади, бібліотека розгортала працю. Зростав музей з природними (Юрій Полянський) та археологічним (Ярослав Пастернак) відділами. Д-р Паньківський став звичайним членом НТШ.

Два будинки на вул. Чернецького часом ставали українськими фортецями не тільки в переносному, але й у прямому розумінні слова. Бальконі були складами каміння в час наступу польської „вулиці". ОУНівці приходили на допомогу колеґам-українцям.

Своє оповідання д-р Паньківський закінчив згадкою про те, як 19 липня 1944 року він покинув рідні мури будинку НТШ. „Тепер, — сказав він, — проти надії надіємось, що нові покоління у Львові відбудують НТШ так, як будували його перші засновники".

Цей „Літопис самовидця", оживив історичні факти і дав барвисті ілюстрації до попередніх доповідей.

Під час конференції була улаштована виставка видань НТШ, зокрема виставлено два числа „Записок НТШ" з минулого сторіччя.

На скромну думку автора цього репортажу, конференція була вийнятково цікава. Були яскраво насвітлені події столітньої давнини(а історія повторяється!), коли, як реакція на наступ російського уряду на українські науково - творчі сили, вони перенесли свою діяльність за кордон: було засновано Літературне Товариство ім. Шевченка, що з нього виросло НТШ, яке свого часу відіграло велику ролю в українському національно - визвольному русі. Цікаво висвітлено окремі періоди праці НТШ, що діяло під впливом зовнішніх сил — то сприятливих,то несприятливих, і у боротьбі внутрішніх сил: провінціялізму і універсалізму, або, сказти б, „всеукраїнізму". Тепер, коли НТШ діє лише поза межами України, надіймося, що внутрішні конструктивні сили переможуть, і НТШ продовжуватиме славні традиції свого „золотого віку", доби Грушевського і Франка.

Л. Дражевська

(Кінець)

„Дженерал Моторс" плянує звільнити 86,000 робітників

Детройт. — У зв'язку з енерґетичною кризою, „Дженерал Моторс", найбільший продуцент американських авт, повідомив, що з початком 1974-го року звільнить 86,000 робітників з огляду на зменшений попит на автомобілі. Речник „Дженерал Моторос" повідомив, що 38,000 робітників будуть звільнені „на неозначений час", а 48,000 будуть звільнені тільки на 10 робочих днів. Фірма „Дженерал Моторс" затруднює 615,000 робітників. Речник фірми заявив, що через брак нафти продаж особових авт і вантажників у 1974-му році зменшиться на 8-12 відсотків у порівнянні з 1973-ім роком.

У Камбоджі — новий прем'єр

Пномпень. — Президент Камбоджі Лон Ноль призначив нового прем'єра в особі дотеперішнього міністра закордонних справ Лонґа Борета, який тількищо вернувся до столиці Камбоджі з сесії Об'єднаних Націй, на якій успішно оборонив визнання теперішнього режиму в Камбоджі проти вимоги комуністичних держав, щоби визнати екзильний уряд Народома Сіянука за леґітимний уряд Камбоджі. Цю справу рішено відкласти до наступної сесії ОН, отже комуністи не виреклися своєї цілі, але покищо уряд Лона Ноля, підтримуваний Америкою, відніс перемогу. Проте його ситуація завжди ще дуже важка. Бої проти комуністичних повстанців, підтримуваних реґулярними з'єднаннями Північного В'єтнаму, відбуваються у близькому сусідстві столиці Пномпеню. Повстанські партизани захопили три державні станиці за 4 і пів милі від столиці. Інші бої відбулися в останніх днях у віддалі 14,30 і 49 миль від Пномпеню. Нова серія нарад державного секретаря Генрі Кіссінджера з представником Північного В'єтнаму Ле Дуком То у Парижі має на цілі не тільки скріпити хитке перемир'я у Південному В'єтнамі, але й завести мир у Камбоджі, який давно настав би, як би Північний В'єтнам не вів там воєнних операцій проти леґітимного уряду.

В Европі і в Японії зросло довір'я до американського доляра

Париж. — На біржах у Парижі, Лондоні, Франкфурті й Женеві підвищився курс американського доляра у реляції до тамошніх крайових валют. Наприклад, у Західній Німеччині, де доляр вартував кілька днів тому 2.6750 нім. марок, він зріс до 2.6950 в минулу п'ятницю. Зріст довір'я до доляра спричинений головно двома факторами: европейці побачили, що в сучасній міжнародній кризі пального Америка найменше відчуває її, будучи куди менше залежною від арабської нафти, як є ними західньо-европейські держави. Далі — американський торговельний балянс виявив знову у листопаді цього року надвишку, вже третій з черги місяць. Газети твердять, що багато громадян у Західній Европі купують і ховають доляри, як забезпеку їх майна, — і це надзвичайно характеристичний показник настроїв, коли взяти на увагу, що ще кілька місяців тому доляр був „у погорді", ба навіть в деяких країнах Західньої Европи трудно було виміняти його на місцеву валюту. Зріст вартости доляра пов'язаний теж із економічними кризами у Франції й Англії. Припускають, що деякі державні банки, особливо в Західній Німеччині і Японії, кинуть на ринок велику кількість долярів, що їх мають, щоб зупинити зріст вартости доляра й упадок власних валют.

Членам Т-ва „УГНІВЩИНА" та всім кол. і сучасним Мешканцям м. Угнова в Україні подає сумну вістку, що 15-го грудня 1973 року у Філядельфії, Па., упокоївся в Бозі на 90-му році трудолюбивого життя

СВ. П.

о. Радник АЛЕКСАНДЕР ТРЕШНЕВСЬКИЙ

кол. довголітній Парох і Декан в Угнові, пов. Рава Руська в Україні, на еміґрації чинний член Товариства „Угнівщина", зразковий душпастир та видатний громадський діяч і патріот.

ПОХОРОН відбувся 20-го грудня 1973 р. на цвинтарі Факс Чейс у Філядельфії, Па.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Родині Покійного передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

В пам'ять Покійного жертвуємо 100.00 долярів на будівельний фонд нової Церкви св. Юра в Ню Йорку.

УПРАВА Т-ВА УКРАЇНЦІВ „УГНІВЩИНА" в Америці і Канаді

В глибокій скорботі сповіщаємо, що в четвер, 6-го грудня 1973 року, після короткої, але тяжкої недуги, відійшла, прийнявши Найсвятіші Тайни, від нас у Вічність, на 63-му році життя, наша Дорога і Незабутня

ДРУЖИНА, МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

ОЛЬГА з ПОТОЦЬКИХ ХОРОСТІЛЬ

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокому смутку —

чоловік — ЯРОСЛАВ
син — ЄВГЕН з дружиною ПАВЛЕЮ
внуки: РОМАН, МАРКІЯН і НАДІЯ
сестра — МАРІЯ
та Родина в Україні

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої нам

бл. п. ЛЮБИ ШОТ

зложили на Ювілейний Фонд НТШ в ЗСА:

Ольга МАЛАХОВСЬКА	$10.00
Д-р Лев РУБІНГЕР	10.00

Шановній Родині Покійної складаємо вислови глибокого співчуття.

У пам'ять Дорогої

СВ. П. МАРІЇ ЧАЙКОВСЬКОЇ

складаємо 30.00 долярів на ФКУ у Гарварді.

Ірина НАНАОСИ
А. Л. і Д. ДОБРЯНСЬКІ

ДУМКИ ПІД НОВИЙ РІК

(Закінчення зі стор. 2-ої)

що пробував позбутися турецького панування з допомогою царя Петра (1710 р.), зазначає:

„Кантемір прийняв думку про визвольну ролю Росії, бо бачив у діяльности Петра І прогресивний напрям суспільного розвитку". Газета додає до цього слова волоського патріота-монаха Дософтея: „Світло йде з Москви". (21 листопада 1973 р.).

„Нові царі" (так називають китайці московських ватажків) свято переконані, що їхнє, комуністичне „світло" теж світить із мурів кремля. Тому режим російської партійної тиранії, мавши ідею „вищости" супроти інших народів, взявся прискореним темпом творити „єдинообразіє": київський генерал-губернатор Михайло Драгомиров за панування царя Олександра III (1881-1893) осуджував примусове „обрусеніє" і казав, що царському урядові непотрібна політична єдність народів імперії, а їх асиміляція („єдинообразіє").

В цьому напрямі большевицька Москва зробила більший „прогрес", ніж царський режим. Царям і в голову не приходила ідея починати русифікацію з дітей дошкільного віку, в притулках, дитячих садках.

Виховання в школах СССР провадиться в відомому дусі, який можна назвати протиісторичним. Коли читаєте підручники історії для не-російських народів СССР, то побачите, ніби політичне й культурне життя цих націй почалося лише від 1917 року, а перед тим була якась темна пляма.

Я вчився в школах за царського режиму, але пам'ятаю, що в тодішніх підручниках історії не було такого ганьблення історичних діячів України, як тепер. Хто з українців хотів, то міг читати праці історика Грушевського та інших і довідатись, що діялось в Україні в давніших часах. Тепер наукові твори з історії України заборонено в СССР. В тому є велика небезпека для розвитку української національної свідомости. Москва контролює історичну науку теж у своїх сателітах — у Польщі, в Болгарії, на Угорщині й Чехо-Словаччині, але такого цинічного наступу російського великодержавного шовінізму не знає ніодна країна поза межами СССР.

Б-ВО УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ СТАНИЦЯ в НЮ ЙОРКУ

повідомляє в смутку, що з наших рядів 30-го грудня 1973 року відійшов на віки, Член Станиці, колишній Четар УСС

Д-р ІЛЛЯ ВИТАНОВИЧ

Рідні Покійного складає співчуття

УПРАВА СТАНИЦІ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 4-го вересня 1973 року відійшов від нас на віки, проживши 80 літ Незабутній наш ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

ПАВЛО ДЕМИДОВИЧ КАЛИНОВСЬКИЙ

Майор Армії УНР, Лицар Ордену Залізного Хреста та Хреста Симона Петлюри.

Цією дорогою хочемо висловити нашу щиру подяку ЙОГО ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВУ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШОМУ ВЛАДИЦІ МСТИСЛАВОВІ, МИТРОПОЛИТОВІ УПЦ за те, що ВІН очолив похорон нашого любого Покійного та попрощав Його зворушливими словами у вічну дорогу, а нас, як рідний Батько, потішив.

Отцю Митратові В. Уманцеві дякуємо, що не відступав від нас від відвідин Покійного у шпиталі, аж поки не попрощав Його на Вічний Спочинок. Всечесним Отцям П. Будному та В. Булавці дякуємо за участь у Панахидах та за приятельське ставлення до нас. Пані Н. Черниш у Балтіморі, а Проф. Паливоді у Бавнд Бруку дякуємо за зорганізування хору та за прикрашення співом Панахид та похорону, бл. п. Павла. Всім Тим, що зблизька та здалека прибули на Панахиди та на похорон, щоб разом з нами помолитись за Його благородну душу — наше щире спасибі.

Генералові А. Валійському, заступникові Керівника Військового Ресорту ВО УНР за прощальні слова над могилою.

Генералові Петрові Самутину, Голові Відділу ОбВУА в Балтиморі за зорганізування почесної стійки з прапором на Панахидах за Покійного, та за керування поминальною тризною. Майорові В. Біловщукові — Голові Орденської Ради Залізного Хреста та п. А. Стельмах, Голові 59-го Відділу СУА за слова співчуття на тризні.

П. Ганні Самутин за влаштування тризни, а Членкам 59-го Відділу СУА за солодки печиво та допомогу. П. п. М. Булавці і Самутин за приготування вечері для нас в день смерти Покійного.

Всім Тим, що усно, письменно та телефонічно поспішили висловити нам своє співчуття у нашому тяжкому горю, Тим що квітами прикрасили домовину Покійного, та Тим, що замість квітів щедро жертвували на Церкву-Пам'ятник у Бавнд Бруку, Н. Дж., на Суспільну Службу Комбатантів на Українських Інвалідів та на Пресфонд „Нашого Життя" — наше щире спасибі. Всім Тим, що своєю допомогою, порадою чи добрим словом пробували облегшити наше тяжке горе, наше щире спасибі. Моїм Зятям дякую за їхню щиру синівську любов до Покійного і до мене. Нехай МИЛОСЕРДНИЙ ГОСПОДЬ обдарує ВАС усіх своїми безконечними ласками.

ОКСАНА КАЛИНОВСЬКА — дружина
ІРИНА КИРИЛОВА,
Мґр. НІНА ВЕНГЕ — доньки

351 УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ПРОФЕСОРИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

1972 і 1973 роках. Опісля в петиції говориться:

„Ми не можемо мовчати. Ми не можемо бути свідками порушування справедливости. Якщо сьогодні людина є засуджена за свої переконання за закритими дверями, це стає турботою цілого людства, а не лише одного народу чи однієї країни".

„Ми апелюємо до ОН стати в обороні цих людей і домагаємося розгляду справи арештів, закритих судів і репресій в Українській ССР і в СССР. Ми апелюємо до керівників СССР припинити ці нелюдяні практики, відомі лише в середньовіччю, а останньо в часах Гітлера і Сталіна".

„Ми домагаємося, щоби СССР зупинив переслідування осіб за їхні переконання і дав їм права і свободи, які є ґарантовані Універсальною Деклярацією Людських прав".

Петицію цю, заадресовану до генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма, підписали 883 особи: 351 професорів і викладачів університетів і коледжів, 23 письменники і мистці, 4 американські конґресмени, 21 член канадського парляменту, 2 канадські сенатори, 7 правників, 9 священників, 53 учителі, 51 лікарів, 57 інженерів і техніків, 26 бібліотекарів і бібліографів, 44 студенти і 245 осіб різних професій. Серед осіб, які підписали цю петицію є Роберт С. Мулікен, лавреат нагороди Нобля з фізики в 1966 р., Зві Берінсон — член Верховного Суду Ізраїлю, Лавра Фермі — дружина відомого нуклеарного фізика Енріко Фермі, Юлісі Петіт-де Мурат — ген. секретар Об'єднанання Письменників Арґентини, письменники — Айріс Мурдок, Дж. Осборн, Е. Раймонд, Стелла Ґіббонс, Роналд Дункен (Англія), Бабет Дойч, Том Ґан (ЗСА), д-р Сін О'Фраолін (Ірляндія), Г. Гофлянд (Голляндія), Павло Явор (Віцепрезидент Чехословацької Академії Наук в ЗСА), недавній еміґрант з СССР мистець Юрій Штайн і його дружина Вероніка. Серед професорів є особи відомі у цілому світі зі своїх творів і наукових дослідів. Серед них є також російські вчені, які, мабуть вперше стали в обороні переслідуваних українців — Гліб Струве, Л. Іґнатієв, О. Клімов та інші. Серед підписаних є польський вчений, покійний Оскар Галецький, Жан-Франсуа Бержієр (Швайцарія), Ганс Айзенк і В. М. Смарт (Англія), Герман Оберт (Німеччина), американські конґресмени — Дж. Рарік, Дж. Морфі, Р. Мітчел і В. Міншалі, канадські члени Парляменту — Дж. Кларк, В. Скорейко П. Євчук, Г. Андре, П. Маснюк, Дж. Флемінґ, Е. МекКей, М. МекҐайґен, Д. Алькенбрак, П. Бетті Д. Руней, Дж. Джілліс, Г. Болдвін, Д. Бетті, І. Кароль, С. Папроскі, В. Бейкер, Р. Аткей, Е. Аллард, Дж. Белфур, Д. Бленкерн та канадські сенатори — П. Юзик і Р. Белісл.

Найбільше професорів і викладачів підписали петицію з таких університетів — Чикаґський, Торонтський, Нортістен Іллинойський, Істерн Іллинойський, Нюарський Коледж Інженерії, Сітон Гол Університет, Голі Крос Коледж, Янґставн Стейт Університет, Ст. Мері Коледж, Альфред Університет, Ґібінґ Стейт Джуньйор Коледж, Університет Флориди, Дж. Мейсон Університет та інші.

Повний текст петиції в англійській мові зі списком всіх осіб, які її підписали видано окремою брошурою і її можна одержати, пишучи на таку адресу:

„Scholars in Defense of Ukrainian Intellectuals, P. O. Box 2885, Batimore, Md. 21-225, USA.

Загальні Збори Гуртка Пластприяту в Ню Йорку

Річні Загальні Збори Гуртка Пластприяту при Станиці в Ню Йорку відбулися 17 листопада м. р. в залі Пластового Дому.

Зборами проводила Президія в складі: інж. В. Соболта, референт Пластприяту при Головній Пластовій Булаві — голова, а Б. Кандюк — секретар.

За діяльність Гуртка Пластприяту звітувала голова Стефа Косович і референти поодиноких відділів. У своїх звітах уступаюча управа поінформувала про те, що Гурток Пластприяту об'єднує 220 членів, а також дала огляд праці для пластової молоді.

Із головніших ділянок виконаної праці у каденції треба згадати про уряджування імпрези для пластової молоді, як костюмівку юнацтва, спільне снідання для пластунів після св. Причастя, пластове Свячене та ін. Гурток Пластприяту допомагає матеріяльно Пластові в його виховній роботі.

Гостями на зборах були станичний ст. пл. А. Ластовецький, голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. П. Дорожинський і діловод Пластприяту при Крайовій Пластовій Старшині А. Тимкевич.

Пл. сен. П. Дорожинський привітав Загальні Збори від Станичної Ради стверджуючи, що станиця все мала і має повну підтримку від Пластприяту не тільки матеріяльну чи моральну, але на кожному відтинку праці. А. Тимкевич привітав Гурток від Крайової Пластової Старшини і висловив своє переконання, що Гурток Пластприяту в Ню Йорку є одним з найкращих в цій країні. Твердив одначе, що багато батьків стоїть осторонь від Пластприяту, хоча згідно з статутом усі батьки пластової молоді повинні бути членами Пластприяту. Інформував, що згідно з правильником Пластприяту при Станиці повинні бути опікуни з батьків Пластприяту при гніздах, гуртках чи куренях. Це допомагає в праці Пласту, а рівночасно такі опікуни служать як зв'язкові між Пластом і Пластприятом.

В дискусії над звітами порушено ряд справ, що відносяться до внутрішньої і зовнішньої діяльности.

Після уділення абсолюторії уступаючій управі вибрано нову управу Гуртка в складі: Стефа Косович — голова, В. Сливоцька — заступник голови, Г. Гошовська — секретарка, А. Демчук — скарбник, Я. Трембіцька — імпрезова референтка, М. Соробей, І. Мокрівська — члени імпрезової референтури, Л. Роговська організаційна референтка, Є. Івашків — пресова реф. п. Йовик — таборовий референт, А. Яцинич — домівкарка; члени управи: Б. Поритко, Н. Дума, О. Івашко, В. Сосяк, О. Глют, Я. Кухар, Б. Кандюк, М. Савицький. Контрольна комісія: Є. Данилюк — голова, Т. Шевчук, П. Дармограй — члени.

На зборах прийнято ряд важливих внесків та порад відносно поліпшення праці в Пластприяті.

Є. І.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 13-го СІЧНЯ 1974 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні збори С-ва Пресв. Богородиці — 36 Відд. о год. 2-ій по пол. в приміщенні Укр.-Ам. Клюбу при 292 Гадсон Авеню. Проситься членство прибути. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.

ЧЕСТЕР, Па. Річні збори В-ва св. Арх. Михаїла 352 Відд., о год. 12-ій дня в Укр. Кат. Клюбі при 2-ій та Турльов вул. Після Річних зборів відбудуться Звичайні збори на яких буде вибір делеґатів на 28 Конвенцію УНС. Присутність обов'язкова. — Д. Паньків, гол., Я. Щербак, секр.

БАЛТИМОР, Мд. Річні збори В-ва Пресв. Тройці 320-ий Відд. в год. 2-ій по пол. при 3101 O'Donnell St. На порядку: звіти Управи, К. Комісії, вибір нової Управи на 1974 р., вибір 2 делеґатів і 2 заступників на 28 Конвенцію УНС. Якщо на означений час не явиться приписана кількість членів, збори відбудуться на півгодини пізніше без огляду на скількість присутніх. — Т. Хай, гол., І. Малко, секр.

НЕДІЛЯ, 20-го СІЧНЯ 1974 р.

ПИТТСБУРҐ, Па. Річні збори 53-го Відд. о год. 2 по пол. в церковній залі св. Івана Хрестителя, 109 So. 7th St. Проситься чл. прибути. — Д. Головатий, предс., К. Сачко, секр.

У Британії завели 3-денний тиждень праці

Лондон. — Внаслідку гострої господарської кризи, браку пального та драстичного обмежування видатків — проголошено у Британії обов'язковий 3-денний тиждень праці. Деякі установи й фабрики працюватимуть тільки в понеділок, вівторок і середу, інші — у четвер, п'ятницю й суботу. Коло 15 мільйонів затруднених отримають менші заробіткові чеки та водночас зросте безробіття до яких шости мільйонів, на всіх 25 мільйонів працюючих людей. Виплати для безробітних зростуть з кругло 50 мільйонів тижнево до яких 170 мільйонів на тиждень. Одною з найбільших причин економічної кризи у Британії стали страйки, головно у вугільній в залізничній комунікації, — ці обидві галузі господарства в Англії удержавлені. Харчові крамниці, шпиталі, лікарі, аптеки, пральні, похоронні заклади й деякі інші підприємства можуть діяти впродовж 7-ми днів. Зате школи будуть відкриті у цьому місяці також коротше, головно з уваги на брак палива та труднощі комунікації. 3-денний тиждень праці обов'язуватиме в січні, а скасування його чи продовження залежатиме від дальшої господарської ситуації.

ТАРЗАН, Ч. 7049 Приятелі зустрічаються

Чому ти не залишився на тому березі..? Нкіма послухав мене!

Слабий голос прозвучав з дерева: „Не турбуйся, Тарзане, бо я тут!"

Ой, ні!

Я хотів підійти до села непомітно!.. Добре, що тубільці такі галасливі... Ходіть за мною!